

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

วงการการศึกษาและการวิจารณ์ภาพยนตร์ได้ให้ความสนใจกับการแบ่ง Genre ให้ภาพยนตร์ และได้นำมาใช้ในการแบ่งภาพยนตร์ออกเป็นกลุ่ม ๆ มากมายหลายกลุ่ม Tim Bywater และ Thomas Sobchack (1989) ได้กล่าวถึงการแบ่ง Genre เอาไว้ว่า ความพยายามที่จะชี้เฉพาะลักษณะ genre ของภาพยนตร์นั้นจะเน้นไปที่ความเหมือนกันอย่างเห็นได้ชัดของภาพยนตร์ เช่น แก่นของเรื่องเหมือนกัน การกระทำที่เกิดขึ้นเหมือนกัน (นักสืบพยายามสืบหาความจริง) การเล่าถึงเรื่องเดียวกัน (เรื่องของโคบาล) สิ่งของและเสื้อผ้าที่ปรากฏเหมือนกัน (ปืนอัตโนมัติและชุดที่ดูคล่องแคล่วว่องไวสำหรับภาพยนตร์ได้พิภพ) กลุ่มภาพยนตร์ที่มีลักษณะเหมือนกัน เช่น ภาพยนตร์แก๊งสเตอร์ ภาพยนตร์สืบสวน และภาพยนตร์สยองขวัญ มักมีฉากเหตุการณ์อยู่ในช่วงเวลา และสถานที่คล้ายหรือใกล้เคียงกัน และมีแบบแผนโครงเรื่องคล้ายกัน ประเพณีและลักษณะตัวละครก็จะเหมือนกัน

Arthur Asa Berger (1933) ได้กล่าวว่า Genre เป็นคำที่มาจากภาษาฝรั่งเศส ซึ่งแปลว่า ชนิด หรือประเภท คำๆนี้มีประวัติความเป็นมาอันยาวนาน เพราะมีปรากฏในตำราชื่อ *Poetics (De Poetica)* ของ Aristotle (384-322 B.C.) นักปราชญ์ชาวกรีก โดยใช้เป็นคำที่แบ่งกลุ่มหรือประเภทของงานวรรณกรรมออกเป็นแนวต่างๆ Aristotle ได้แบ่งวรรณกรรมออกเป็นประเภทอีพิค (Epic) ประเภทสุขนาฏกรรม (Comedy) และประเภทโศกนาฏกรรม (Tragedy) ซึ่งเห็นได้ว่าการแบ่งวรรณกรรมเป็นประเภทต่างๆของ Aristotle นั้นก็ใช้การแบ่งตามลักษณะที่เหมือนกันของวรรณกรรมนั้นๆนั่นเอง

McQuail (1994) ได้ให้คำนิยามแก่คำว่า Genre ว่า หมายถึงรูปแบบของเนื้อหาที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ 1) มีลักษณะเฉพาะตัวซึ่งเป็นที่จดจำกันได้ระหว่างผู้ผลิตกับผู้รับสาร 2) ลักษณะเฉพาะตัวนั้นถูกกำหนดขึ้นจากจุดประสงค์ของตัวสาร (เช่น เพื่อความบันเทิง หรือเพื่อบอกข่าวสาร) รูปแบบและเนื้อหา 3) เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นมานาน มีธรรมเนียมแบบแผน (Conventions) ที่แพร่หลาย เป็นที่คุ้นเคยและมีแนวโน้มที่จะรักษารูปแบบทางวัฒนธรรมที่มีมาแต่เดิมเอาไว้ แม้ว่าอาจจะมีการ

เปลี่ยนแปลงและพัฒนาเกิดขึ้นภายในกรอบเดิมบ้างก็ตาม 4) เป็นสิ่งที่ดำเนินไปตามโครงสร้างที่สามารถคาดเดาได้ของการเล่าเรื่องและการลำดับเหตุการณ์ และแม้มีความแตกต่างหลากหลายไปบ้าง แต่ก็อยู่ภายในแก่นเรื่องที่เป็นพื้นฐาน

คำว่า Genre นี้มีผู้ให้ความหมายในภาษาไทยไว้สองแบบ คือ กฤษณา เกิดดี (2541) เรียกว่า "ตระกูล" และ ประชา สุวีรานนท์ (2540) ได้ให้ความหมายว่า "แนว" คำที่คนทั่วไปนิยมใช้และมีความหมายใกล้เคียงกับคำว่า Genre คือ คำว่า "แนว" นั่นเอง การแบ่ง Genre ของภาพยนตร์นั้น เป็นประโยชน์ต่อวงการภาพยนตร์และผู้ที่เกี่ยวข้องในวงการภาพยนตร์เป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นผู้ผลิต ผู้รับสารตลอดจนนักวิชาการและนักวิจารณ์ภาพยนตร์

เหตุที่การแบ่งแนวของภาพยนตร์มีความสำคัญต่อผู้ผลิตภาพยนตร์นั้นเป็นเพราะผู้ผลิตภาพยนตร์จะสามารถเลือกผลิตภาพยนตร์ให้ตรงตามความต้องการของผู้ชมที่เสียเงินเข้ามาชม นอกจากนี้ผู้ผลิตภาพยนตร์ยังสามารถคาดเดาได้ว่าภาพยนตร์แนวใดที่จะทำเงินให้กับสตูดิโอได้ McQuail (1994) ได้กล่าวถึงการแบ่ง Genre ให้ผลงานของสื่อมวลชนว่ามีความสำคัญต่อสื่อมวลชนในทุกแขนง เพราะทำให้สื่อมวลชนผลิตผลงานที่มีคุณภาพและสม่ำเสมอ นอกจากนี้การแบ่ง Genre ผลงานทางด้านสื่อมวลชนยังเชื่อมโยงตัวผลงานกับความคาดหวังของผู้บริโภคได้ด้วย กล่าวคือ การผลิตผลงานตามแนวทางของ Genre ที่มีมาก่อนจะทำให้ผู้รับสารแต่ละคนสามารถเลือกบริโภคสินค้า หรือผลผลิตจากสื่อมวลชนได้สอดคล้องกับความคาดหวังที่ตั้งเอาไว้

สำหรับผู้รับสารหรือผู้ชมภาพยนตร์ได้รับประโยชน์จากการแบ่งแนวภาพยนตร์เพราะว่า การแบ่งแนวภาพยนตร์เป็นการจัดระเบียบ และแยกแยะภาพยนตร์ที่มีจำนวนมากมายออกเป็นกลุ่มที่มีขนาดเล็กลง ทำให้ผู้ชมเลือกชมตามที่ชอบได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้หากผู้ชมตอบได้ว่าสนใจภาพยนตร์แนวใด เหตุใดจึงสนใจภาพยนตร์แนวนั้น และแก่นของภาพยนตร์ในแนวนั้นคืออะไรการแบ่งแนวภาพยนตร์ จะทำให้ผู้ชมภาพยนตร์มองเห็นมุมมองที่ลึกซึ้งและเป็นส่วนตัวของปัจเจกบุคคลได้

การแบ่งแนวของภาพยนตร์เป็นการจำแนกประเภทภาพยนตร์ซึ่งเป็นที่คุ้นเคยสำหรับคนดูจนคนดูสามารถตั้งความคาดหวังได้ว่าเนื้อเรื่อง (Text) ควรเป็นไปอย่างไร เช่น ในภาพยนตร์แนวสืบสวนสอบสวน (Hard-boiled detective) ผู้ชมคาดหวังได้ว่าจะเห็นภาพเหตุการณ์ในยุคปัจจุบัน สถานที่ เป็นในเมือง พระเอกเป็นเจ้าหน้าที่สืบสวน นางเอกเป็นเหยื่อที่น่าสงสาร ตัวละครรองคือตำรวจอื่น ๆ

ตัวร้ายเป็นฆาตกร โคร่งเรื่องคือ ต้องสืบหาคนร้ายให้ได้ แก่นของเรื่องคือการพบตัวคนร้าย เสื้อผ้าที่ตัวเอกใส่จะเป็นเสื้อกันฝน ไซรยยนต์เป็นพาหนะในการไล่ล่า อาวุธที่ใช้เป็นปืนหรือไม่ก็ใช้กำปั้นสู้กัน (Berger, 1933) เห็นได้ว่าลักษณะเหล่านี้จะเป็นที่รู้จักกันในหมู่ผู้ชม นอกจากนี้การแบ่งแนวภาพยนตร์ยังเป็นการแนะแนวทางในการชื่นชมองค์ประกอบสำคัญเฉพาะอย่างในภาพยนตร์แต่ละแนวได้ดียิ่งขึ้นด้วย (Gehring, 1988)

ประชา สุวิธานนท์ (2540) กล่าวว่า ภาพยนตร์แต่ละแนว ล้วนแล้วแต่มีกติกาหรือข้อตกลงเบื้องต้นตามแบบฉบับของตัวเอง ทำให้ผู้ชมตั้งความคาดหวังบางประการระหว่างชมและเลือกที่จะ "โฟกัส" ความสนใจไปที่องค์ประกอบบางตัว รวมทั้งเลือก "อ่าน" ความหมายบางอย่างซึ่งสอดคล้องกับหนังแนวนั้นๆ ด้วย ซึ่งความเห็นของประชาสอดคล้องกับความเห็นของ Tudor (1976) ที่ว่า การแบ่งแนวภาพยนตร์เป็นเหมือนการแสดงมิติทางด้านวัฒนธรรมของประชาชนอย่างหนึ่ง เพราะเกิดจากการที่คนส่วนมากในสังคมเดียวกันมีความเห็นตรงกัน เมื่อเรามีความเชื่อเกี่ยวกับภาพยนตร์แต่ละแนวในทางเดียวกันก็จะสร้างความคาดหวังที่จะได้รับการชมภาพยนตร์ในแนวนั้น ทำให้ผู้ชมเกิดความสามารถในการแยกความแตกต่างระหว่าง ภาพยนตร์แต่ละแนวที่สร้างขึ้นจากขนบ (Convention) เฉพาะของตัวเองได้

ส่วนนักวิชาการและนักวิจารณ์ภาพยนตร์นั้นได้รับประโยชน์จากการแบ่งแนวภาพยนตร์ เนื่องจากเป็นการช่วยให้เกิดมุมมองที่เป็นระบบระเบียบต่อผลงานที่สร้างสรรค์ขึ้น และมีความจำเป็นในแง่การจัดระบบที่ง่ายต่อการศึกษาและสะดวกต่อการวิจารณ์ นอกจากนี้นักวิจารณ์ยังสามารถศึกษาแนวภาพยนตร์ในแง่มุมต่างๆได้อีกมากมาย เช่น ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาพยนตร์แนวใดแนวหนึ่งกับสังคมซึ่งใช้เป็นฉากที่ภาพยนตร์แนวนั้นถูกสร้างขึ้น หรือศึกษาลักษณะเฉพาะของภาพยนตร์แต่ละแนว รวมถึงการเลือก การอธิบาย ดีความตัวละคร ประวัติ และการปฏิรูปกลุ่มของภาพยนตร์ได้ ทำให้เกิดความหลากหลายในการตีความและทำความเข้าใจภาพยนตร์ในแง่ที่เป็นผลิตภัณฑ์ของสังคมและวัฒนธรรม

การแบ่งแนวภาพยนตร์ทำให้นักวิชาการและนักวิจารณ์ภาพยนตร์สามารถมองเห็นแนวทางหรือเกณฑ์ในการพิจารณาองค์ประกอบที่เป็นมาตรฐานและมีลักษณะเฉพาะสำหรับภาพยนตร์แนวใดแนวหนึ่ง ทั้งนี้ การวิจารณ์โดยพิจารณาตามแนวของภาพยนตร์เป็นสิ่งที่ทำขึ้นเพื่อตรวจสอบการเลือกสรรภาพยนตร์หลายๆเรื่องที่มีองค์ประกอบบางอย่างร่วมกัน เพื่อจะดูว่าองค์ประกอบเหล่านั้นมี

ความสำคัญและมีบทบาทต่อการแบ่งภาพยนตร์ออกเป็นกลุ่มที่มีความสัมพันธ์กันหรือไม่และทำให้ทราบว่าองค์ประกอบต่าง ๆ นั้นจะช่วยบ่งชี้ถึงโครงสร้างพื้นฐานของภาพยนตร์แต่ละเรื่องในแนวเดียวกันได้หรือไม่ ผลที่จะเกิดขึ้นคือ ทำให้เกิดความเข้าใจภาพยนตร์ต่าง ๆ ในแนวเดียวกันได้ดียิ่งขึ้น และเป็นการเปิดเผยแง่มุมบางอย่างที่อาจไม่ชัดเจนหรือถูกละเลยไปเมื่อแยกดูเป็นเรื่อง ๆ ซึ่งในที่สุดการศึกษาภาพยนตร์แต่ละแนวโดยรวมจะทำให้เข้าใจภาพยนตร์แต่ละเรื่องและกระบวนการผลิตมากขึ้น

นักทฤษฎีทางภาพยนตร์หลายคนพยายามจัดแบ่งภาพยนตร์จำนวนมากมายออกเป็นแนวต่าง ๆ เพื่อให้มีระบบระเบียบง่ายต่อการศึกษา อย่างไรก็ตามพบว่าการแบ่งแนวของภาพยนตร์ในหมู่นักทฤษฎีมีความหลากหลายแตกต่างกันออกไปตามเกณฑ์และวัตถุประสงค์ในการศึกษาของแต่ละคน และในบางครั้งอาจมีการจัดแบ่งแนวในลักษณะที่ซ้ำซ้อนเหลื่อมล้ำกันไปบ้าง ใน Hollywood Genres ของ Schatz และ Film Genre: Theory and Criticism ของ Grant มีการกำหนดภาพยนตร์ออกเป็น 6 แนว ส่วนใน Handbook of American Film Genres ซึ่งเรียบเรียงโดย Gehring ได้มีการศึกษาภาพยนตร์จำนวนถึง 19 แนว โดยได้เพิ่มรายละเอียดในส่วนของภาพยนตร์ตลกและยังเพิ่มภาพยนตร์ในแนวที่ไม่ยึดติดกับแบบแผนดั้งเดิม (Nontraditional Genres) อย่างภาพยนตร์สะท้อนปัญหา ภาพยนตร์แนวอาร์ต ภาพยนตร์อัตชีวประวัติบุคคลมาไว้ในการศึกษาด้วย (ลักขณา คมคาย, 2540)

ปรากฏการณ์ของประเภทหรือรูปแบบภาพยนตร์แนวต่าง ๆ นั้นมีการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุงโดยพัฒนาอะไรใหม่ ๆ ใส่เข้าไปโดยการเปลี่ยนแปลงเหล่านั้นก็ยังคงอยู่ในกรอบเดิม ๆ ที่ผู้ชมรู้จักและสามารถจดจำได้ อย่างไรก็ตาม ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงนั้นได้มีภาพยนตร์จำนวนหนึ่งได้สร้างสรรค์วิธีการสื่อความหมายโดยอาศัยชุดของแบบแผนกฎเกณฑ์เฉพาะอย่างขึ้นมา และได้พัฒนาเทคนิควิธีการสื่อความหมายมาตลอดเวลา ภาพยนตร์ดังกล่าวได้หยิบยกเอาเรื่องของการแอบมองจ้องดูมาใช้ในการสื่อความหมายให้กับเนื้อเรื่อง หรือใช้เป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาของเนื้อเรื่อง โดยการแอบมองจ้องดูในที่นี้หมายถึงทั้งการแอบมอง และการจ้องดูโดยตรงและที่ผ่านตัวกลางต่าง ๆ เช่น ใช้กล้องส่องทางไกล กล้องถ่ายรูป และกล้องวิดีโอ มาเป็นตัวสื่อความหมายหลักในเรื่อง ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้คัดเลือกภาพยนตร์จำนวน 9 เรื่องซึ่งจัดว่าเป็นภาพยนตร์ที่ใช้การแอบมองจ้องดูเป็นตัวสื่อความหมายในเรื่องมาศึกษา

จากการชมภาพยนตร์ทั้ง 9 เรื่องและการอ่านงานวิจัยอื่นรวมถึงอ่านบทวิจารณ์ที่เกี่ยวกับภาพยนตร์ดังกล่าวมาพอสมควร ผู้วิจัยได้เห็นว่าคุณภาพหนังเหล่านี้ได้สะท้อนลักษณะของคนในสังคมยุคหลังสมัยใหม่ (Postmodern) ออกมาให้เห็นอย่างชัดเจน คนในสังคมยุคหลังสมัยใหม่จะเป็นพวกบริโภคนิยม (Consumerism) และเป็นพวกที่มีพฤติกรรมชอบแอบมองจ้องดู (Voyeur) อย่างไรก็ตามการแอบมองจ้องดูของคนในยุคหลังสมัยใหม่นี้มิได้เกี่ยวข้องกับการมองเพื่อความพึงพอใจทางเพศเพียงอย่างเดียวอีกต่อไป เพราะพวกเขาจะใช้การแอบมองจ้องดูในการบริโภคด้วยเช่นกัน เหมือนที่ Guy Debord (1967) กล่าวไว้ในหนังสือเรื่อง The Society of Spectacle ว่า ภาพต่างๆ กลายเป็นรูปแบบสุดท้ายของการทำสินค้าให้เป็นรูปธรรม ดังนั้นคนในยุคหลังสมัยใหม่จึงบริโภคภาพต่างๆ ผ่านการจ้องมอง ทุกคนล้วนจ้องมองภาพยนตร์ โทรทัศน์ ภาพถ่าย ภาพวาด ฯลฯ อย่างไรก็ตามไม่รู้เพื่ออะไร และได้จ้องมองภาพที่น่าตื่นตาตื่นใจมากขึ้นเท่าไรคนเหล่านั้นก็จะยิ่งจ้องมองมากขึ้นเท่านั้น

นอกจากนี้เทคโนโลยีต่างๆ ที่พัฒนาขึ้นยังมีส่วนในการสร้างความเป็นผู้ชม (Spectator) ให้กับคนในยุคหลังสมัยใหม่มากขึ้นไปอีก กล้องถ่ายวิดีโอได้ถูกติดตั้งตามห้างสรรพสินค้า ลิฟท์ และบริษัทห้างร้านต่างๆ เพื่อจับจ้องและตรวจสอบพฤติกรรมของคนที่ผ่านมา นักปรัชญาการเมืองชาวฝรั่งเศส Michel Foucault (1980) กล่าวถึงดวงตาแห่งอำนาจที่อยู่ในทุกสถานที่ ทุกเวลาของสังคมแห่งการจ้องมอง เขากล่าวว่าพวกเราทุกคนล้วนอยู่ภายใต้การควบคุมจากดวงตาของคนอื่น ๆ ในสังคม การจ้องมองนี้ไม่เคยอ่อนอ่อนผ่อนผันและเราไม่เคยต่อสู้กับการจ้องมองนี้ได้สำเร็จ ส่วน Jean-Paul Sartre (1943/1956) เห็นว่าการจ้องมองกลายเป็นการอุปมาอุปไมยว่าใครสามารถทำอะไรกับเราได้บ้าง พวกเขาสามารถรุกกล้าเข้ามาในร่างกายของเรา พวกเขาสามารถลงโทษเรา จี้ซึ่งทรัพย์เราในความมืด ทางด้านหลัง ตัดสินว่าเราเป็นผู้ป่วยทางจิต ลงโทษเราสำหรับเพศของเรา หรือตีตราเราว่าเราเป็นอาชญากรได้ทั้งสิ้น

ลักษณะการแอบมองจ้องดูรูปแบบต่างๆ ที่ปรากฏในสังคมนั้นได้ถูกสอดแทรกและสะท้อนให้เห็นอยู่ในภาพยนตร์แทบทุกประเภทตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน ภาพยนตร์แต่ละเรื่องจะมีลักษณะของการแอบมองจ้องดูมากบ้างน้อยบ้างแตกต่างกันไป อย่างไรก็ตามการแอบมองจ้องดูรูปแบบต่างๆ ที่ปรากฏในภาพยนตร์นั้นมักซ่อนความหมายโดยนัยเอาไว้ด้วย เช่น การแสดงความหมายในเชิงเยาะเย้ยเสียดสีในภาพยนตร์เรื่อง Modern Time ของ Charlie Chaplin ที่เหล่าคนงานถูกนายจ้างจ้องมองตลอดเวลาจนไม่มีเวลาเป็นส่วนตัว กระทั่งเวลาเข้าห้องน้ำเจ้าของโรงงานก็ยังแอบดูผ่านทางกล้องที่ติดตั้งในห้องน้ำเพื่อควบคุมคนงานไม่ให้ใช้เวลาในห้องน้ำนานเกินควร ซึ่งลักษณะการสื่อความหมาย

โดยนัยเช่นนี้ทำให้ผู้ชมสามารถทำความเข้าใจแนวคิดหลักของเรื่องได้มากขึ้น

ภาพยนตร์ซึ่งเน้นให้การแอบมองจ้องดูเป็นตัวผลักดันให้เกิดเรื่องราวต่าง ๆ นั้นมีอยู่เป็นจำนวนมาก ไม่น้อย และแต่ละเรื่องมักจะมีการกำหนดให้ตัวละครเอกในเรื่องไม่ว่าชายหรือหญิงประกอบอาชีพ หรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับการแอบมองจ้องดูตัวละครอื่น ๆ และนอกจากตัวละครเอกซึ่งเป็นจุดสนใจของเรื่องจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับการแอบมองจ้องดูแล้ว เขาหรือเธอยังได้ดึงเอาวิถีชีวิตของตัวละครอื่น ๆ เข้ามาเกี่ยวข้องโดยอาศัยการแอบมองจ้องดูเป็นตัวเชื่อมโยงไม่ว่าจะโดยเจตนาหรือไม่ก็ตาม ซึ่งความสัมพันธ์อันสืบเนื่องมาจากการแอบมองจ้องดูของตัวละครหลักที่มีต่อตัวละครอื่น ๆ จะเป็นตัวผลักดันให้ภาพยนตร์ดำเนินไปตั้งแต่ต้นจนอวสาน ผู้แอบมองจ้องดูที่ปรากฏในภาพยนตร์นั้นมักจะมองเห็นเรื่องราวที่ผู้อื่นมองไม่เห็นและ/หรือไม่อยากให้เห็น ยิ่งไปกว่านั้นเรื่องราวที่เขา/เธอค้นพบยังเป็นเรื่องที่คนในสังคมไม่อาจยอมรับได้ ตัวละครที่ชื่นชอบการแอบมองจ้องดูมักจะมีลักษณะที่แปลกแยกแตกต่างจากคนในสังคม หรือไม่เช่นนั้นก็ไม่เป็นที่ยอมรับของคนในสังคมทั้งนี้เนื่องมาจากลักษณะนิสัยที่ชื่นชอบการแอบมองจ้องดูของตัวเอง

ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาวิเคราะห์การสื่อความหมายผ่านการแอบมองจ้องดูเพื่อให้เกิดการเข้าใจความหมายของตัวบทของภาพยนตร์ และวิเคราะห์แยกแยะองค์ประกอบในภาพยนตร์แต่ละเรื่อง หลังจากนั้น ผู้วิจัยจะนำผลการศึกษาที่ได้ทั้งสองส่วนมาวิเคราะห์เปรียบเทียบในภาพรวม ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจถึงลักษณะโครงสร้างบางประการที่ภาพยนตร์ทั้ง 9 เรื่องอาจจะมียู่ร่วมกัน ซึ่งจะนำไปสู่การตอบคำถามว่าภาพยนตร์ที่ใช้การแอบมองจ้องดูในการสื่อความหมายจะจัดให้เป็นภาพยนตร์ในกลุ่มเดียวกันได้หรือไม่ ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จึงจะมีประโยชน์ต่อแวดวงการศึกษาและการวิจารณ์ภาพยนตร์ เพราะถือได้ว่าเป็นก้าวแรกที่ได้ศึกษาถึงลักษณะการสื่อความหมายอีกแบบหนึ่งที่เพิ่มมิติความน่าเชื่อถือให้กับการดำเนินเรื่องและการสร้างลักษณะนิสัยของตัวละคร ซึ่งน่าจะเป็นประโยชน์ในการนำไปศึกษาพิจารณาภาพยนตร์ที่มีลักษณะการสื่อความหมายเช่นเดียวกันนี้ที่จะเกิดขึ้นต่อไปในอนาคต

ปัญหานำวิจัย

1. ในภาพยนตร์ที่นำมาใช้ในการศึกษา การแอบมองจ้องดูมีบทบาทในการสื่อความหมายได้อย่างไรบ้าง

2. ภาพยนตร์ที่นำมาใช้ในการศึกษามีธรรมเนียมแบบแผนและโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นลักษณะเฉพาะร่วมกันอย่างไรบ้าง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อให้ทราบถึงกลวิธีในการใช้การแอบมองจ้องดูเพื่อสื่อความหมายในภาพยนตร์ที่นำมาศึกษา
2. เพื่อให้เข้าใจถึงธรรมเนียมแบบแผนและโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นลักษณะเฉพาะร่วมกันของภาพยนตร์ที่นำมาใช้ศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้คัดเลือกศึกษาภาพยนตร์ที่มีการแอบมองจ้องดูเป็นตัวหลักต้นให้เรื่องดำเนินจากต้นไปจนจบเรื่องมาใช้ในการวิจัยจำนวน 9 เรื่อง โดยภาพยนตร์ที่จะนำมาศึกษานี้เป็นภาพยนตร์ที่ได้รับการเสนอชื่อเข้าชิงรางวัล หรือมีเช่นนั้นก็เป็นภาพยนตร์ที่ได้รับความนิยมเมื่อออกฉายตามโรงภาพยนตร์ หรือมียอดขายหรือยอดการยืมสูงเมื่อนำมาทำเป็นวิดีโอ ทั้งนี้เพื่อแสดงให้เห็นว่าภาพยนตร์ที่มีการแอบมองจ้องดูนี้มีความสำคัญ และได้รับความนิยมจากประชาชน ภาพยนตร์ทั้ง 9 เรื่องที่นำมาใช้ในการศึกษามีรายการดังนี้ คือ

- 1.1 Rear Window (1954)
- 1.2 Peeping Tom (1960)
- 1.3 Blow-Up (1966)
- 1.4 Chinatown (1974)
- 1.5 Body Double (1984)
- 1.6 Blue Velvet (1986)
- 1.7 Sex, Lies and Videotape (1989)
- 1.8 Monsieur Hire (1989)
- 1.9 Proof (1991)

ข้อสันนิษฐาน

1. การแอบมองจ้องดูที่ปรากฏในบางฉากของภาพยนตร์เป็นการเลือกใช้เฉพาะเจาะจง โดยมีจุดมุ่งหมาย คือ ต้องการสื่อความหมายถึงแนวคิด อารมณ์ ความรู้สึก โลกทัศน์และลักษณะนิสัยบางอย่างของผู้จ้องมองให้ผู้ชมได้ทราบ

2. ภาพยนตร์ที่นำมาศึกษามีธรรมเนียมแบบแผนและโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นลักษณะเฉพาะตัวร่วมกัน ซึ่งทำให้สามารถจัดเข้าไว้ในกลุ่มภาพยนตร์แนวเดียวกันได้

นิยามศัพท์

การแอบมอง (voyeurism)	หมายถึง	การแอบมองสตรีระของผู้อื่นรวมไปถึงการแอบฟังผู้อื่นเพื่อความพึงพอใจของตัวผู้จ้องมอง โดยที่ผู้ถูกจ้องมองไม่รู้ตัว เช่น อาจแอบมองในช่วงที่เขาอาบน้ำ หรืออยู่ในห้องนอน หรือกำลังทำธุระส่วนตัว พวกที่มองดูเฉยๆโดยไม่เน้นว่าเป็นการแอบดูการร่วมเพศภาษาอังกฤษเรียกว่า Peeping Tom ส่วนพวกที่เน้นการแอบดูผู้อื่นร่วมเพศเรียกว่า Scopophilia อย่างไรก็ตามในภาษาไทยเรียกรวมกันว่าการแอบมอง
การจ้องดู (Gazing)	หมายถึง	การจ้องมองอย่างลึกซึ้งและพิถีพิถันเพื่อตรวจสอบวัตถุแห่งการจ้องมอง การจ้องดูนี้มักกินเวลานานกว่าการมองแบบปกติ การจ้องดูอาจเกิดขึ้นควบคู่กับการแอบมองได้เพราะในขณะที่แอบมองเราจะต้องมองดูวัตถุแห่งการจ้องมองอย่างพิถีพิถันเสมอ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. งานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อวงการภาพยนตร์ เพราะเป็นงานวิจัยชิ้นแรกที่ศึกษาลักษณะการสื่อความหมายจากการแอบมองจ้องดูที่ปรากฏในภาพยนตร์ดังนั้นผู้อ่านงานวิจัยจะได้เข้าใจลักษณะหรือความหมายบางประการที่สื่อมาทางการแอบมองจ้องดู เมื่อไปชมภาพยนตร์เรื่องอื่นที่มีการใช้การแอบมองจ้องดูในการสื่อความหมายจะได้เข้าใจเนื้อเรื่อง แก่นเรื่องและลักษณะของตัวละครได้ลึกซึ้งขึ้นและสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางประกอบการวิเคราะห์ วิเคราะห์ภาพยนตร์ได้
2. งานวิจัยนี้จะสามารถเป็นแนวทางหนึ่งให้กับผู้สร้างภาพยนตร์ และละครโทรทัศน์ในการนำการแอบมองจ้องดูไปปรับใช้ในการสื่อให้เห็นถึงลักษณะนิสัยของตัวละครให้ละเอียดและมีมิติน่าเชื่อถือมากขึ้น โดยเฉพาะในวงการภาพยนตร์ในเมืองไทย ทั้งนี้เนื่องจากความหมายของการจ้องมองมีความเป็นสากล ไม่ว่าคนชาติใดก็สามารถเข้าใจได้โดยไม่ต้องสื่อมาทางคำพูด จึงน่าจะเป็นทางเลือกที่ดีสำหรับผู้สร้างภาพยนตร์ในการใช้กลวิธีนี้ในการสื่อความหมายในภาพยนตร์
3. งานวิจัยนี้สามารถใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้รับสารที่ไม่คุ้นเคยกับภาพยนตร์ที่ใช้การแอบมองจ้องดูในการสื่อความหมาย อันจะช่วยให้ผู้รับสารมีความเข้าใจถึงความหมายในภาพยนตร์ที่ใช้การแอบมองจ้องดูได้ดียิ่งขึ้น